

Ordföranden har ordet

Och så är Jul- och nyårsfirandet överstökad och vi har kommit en bit in på det nya året. Även om man ser fram mot dessa helger så känns

det ganska bra när det är över och man kommer in i vardagslivet igen. Starten på detta år är lite annorlunda jämfört med tidigare år under 2000-talet då världens ekonomi hela tiden utvecklades till det bättre. Nu är den stora frågan hur djup den ekonomiska krisen skall bli och hur många människor som skall drabbas av bl a arbetslöshet. Vi får hoppas att det snart vänder till det bättre.

För att övergå till vår släktforskarförening BSF så blev det gångna året riktigt bra. Antalet medlemmar ökade till över 150 vilket är den högsta siffran under föreningens 20-åriga verksamhet. Beroende på hyggelig ekonomi har vi kunnat anlita bra föredragshållare. Samarbetet med Vuxenskolan, som stödjer oss på olika sätt, har som vanligt varit utmärkt.

Antalet besökare i vår datasal på onsdagseftermiddagarna har glädjande nog ökat under hösten. Med tanke på att många släktforskarföreningar klagar över minskat antal besökare är det trevligt att vi fått ökat antal. Nu kommer vi dock inte att få behålla datasalen i Vuxenskolan då den skall utnyttjas för annat ändamål. Vi är istället erbjudna bärbara datorer som skall placeras i en

Forts. på sid. 2

Otur, ondska och ond bråd död

- de mörkare delarna av folktron

□□□ Onsdagen den 3 december besöktes vår släktforskarförening av Tora Wall, folklorist vid Nordiska Museet, som berättade om folktron i forna tider. Föredraget hade denna gång förlagts till Huddinge bibliotek. Huddinge kommun är enligt våra stadgar en del av vårt verksamhetsområde och därför är vår avsikt att utöka våra aktiviteter i Huddinge. Förhoppningsvis skall vi på detta sätt få med flera medlemmar från Huddinge kommun.

Tora Wall berättade om människornas liv i det gamla bondesamhället och att det ofta var mycket hårt. Blev vintern ovanligt kall eller skörden slog fel var frågan inte om någon skulle dö, utan *vem*. Kanske är det då inte så konstigt att det finns ett mörkare drag i folktron. Tora Wall berättar bland annat om hur hundens tjuv eller ugglans hoande varslade om död, om gästen som lurade på bonden när han skulle köra hem med vagnen och om kontrakt där man erbjöd djävulen sin själ i utbyte mot ett drägligt liv på jorden.

Hon tog även upp föreställningar om otur, av vilka en del har levt kvar till våra egna dagar. Varför anses till exempel fredagen den trettonde vara en otursdag? Och varför betyder det otur att lägga nycklarna på bordet eller slå upp ett paraply inomhus?

Genom folktron kan vi lära känna tidigare generationers världsbild och få en glimt av hur de levde sina liv. Vi får

en aning om vad de trodde på, vad de fruktade och vad de fantiserade om. Men folktron säger också mycket om vardagslivet och de dagliga sysslor som skulle göras med omsorg och noggrannhet.

Föredraget blev mycket uppskattat av de ca 25 åhörarna och ett stort antal frågor ställdes om bland annat skrock i nutid och i äldre tider. □

Text: Hans Stedfeldt

Djävulen av Hans Memling (Wikipedia)

FöreningsInfo

BOTVIDSBYGDENS SLÄKTFORSKARFÖRENING

Föreningens adress

Botvidsbygdens Släktforskarförening
c/o Jo Carina Wolff, Storskiftesväg. 118
145 60 Norsborg. Tel. 08-531 822 47,
mobiltfn. 070-351 41 22

Hemsida: www.bsf.se

Styrelsen (riktnr. 08)

Ordf. Hans Stedfeldt, 530 364 77
V.ordf. Carin Johansson, 778 02 51
Sekr. Jo Carina Wolff, 531 822 47
E-post: jo.carina.wolff@telia.com
Kassör: Anita Karlsson, tel. 530 333 10
Klubbmäst. Arne Mattsson, 530 37116
Suppl. Inger Feldhofer, 778 23 51
Suppl. Willy Löfgren, 778 25 68

AnletsBladet

Ansv.utg. Hans Stedfeldt, 530 364 77
E-post: hans@stedfeldt.pp.se
Red. Arne Mattsson, tel. 530 371 16
E-post: armatt@telia.com

Avgifter

Medlemsavgift 2009: 175:-
Familjemedlem: 50:-
Plusgiro: 419 06 23-1

Om du flyttar...

Anmäl din nya adress till:
Anita Karlsson, tel. 530 333 10
E-post: grytstigen@spray.se

Styrelsen informerar

Styrelsemöten

Vårens styrelsemöten kommer att hållas onsdagarna 4/2, 4/3, 1/4, 6/5.

Medlemsträffar

Vårens medlemsträffar blir 18/2, 18/3 (årsmöte), 15/4, 13/5 (studiebesök). Läs mer under kalendarium på sid. 3.

AnletsBladet

söker medförfattare

Snart är det dags för nästa AnletsBlad och till dess behöver vi material. Artiklar, korta eller långa, smånotiser s.k "fynd" under forskningen m.m. Vassa pennan och skriv - tidningen är till för Dig!

Redaktörerna

Ordföranden...forts. från sid. 1

av lektionssalarna. I samma sal skall också finnas litteratur, släktforskar-tidningar, CD-skivor etc. Utöver tidigare CD-skivor finns nu också "Be-gravda i Sverige" med 5,36 milj. grav-satta på 2300 kyrkogårdar. Liksom tidigare kommer vi att ha släktforskar-rummet öppet på onsdagseftermidda-garna mellan kl 13-17 och två forskar-vårdar skall finnas på plats. Beträffande vilka onsdagar som vi har öppet se annan plats i AnletsBladet.

Till vår första medlemsträff den 18 fe-bruari kommer en riktig "kändis" näm-ligen folklivsforskaren Ebbe Schön (se vidare under "Kalendarium" på sid. 3). Han brukar locka storpublik så kom i god tid om ni vill ha bra plats.

BSF:s årsmöte blir den 18 mars och jag vill gärna be medlemmarna att koma med synpunkter på vår verksamhet för att om möjligt göra BSF ännu bättre och intressantare för våra medlemmar. Har ni någon bra idé och inte vill vänta till årsmötet tag då gärna kontakt med någon i styrelsen. Som ni ser så har vi bifogat inbetalningskortet för årets medlemsavgift. Vi hoppas att ni betalar så fort som möjligt så att vi slipper skicka ut påminnelse. Innan jag slutar för denna gång vill jag påminna om vår hemsida www.bsf.se där ni alltid kan finna det senaste om vår förening. Skulle ni tappa bort AnletsBladet så finns de senaste numren att läsa på hemsidan.

Hans

Forskarrummets öppettider

Följande onsdagar under våren 2009 är forskarrummet i Broängsgården, Falk-vägen 42, Tumba, öppet mellan 13 - 17.

11 februari	25 februari
4 mars	11 mars
25 mars	1 april
8 april	22 april
29 april	6 maj
20 maj	27 maj

Släktforskar dagar i Tullinge

Medlemmar från BSF finns på Tullinge Bibliotek onsdagarna 11/2, 11/3, 8/4 mellan kl. 16.00-19.00 för att hjälpa till med släktforskning.

Kassören meddelar...

Nya medlemmar:

Sedan manusstoppet för AnletsBladet nr. 4/2008 har föreningen fått 8 nya medlemmar som hälsas hjärtligt välkomna.

Björn Zethräus	Tullinge
Margareta Zethräes	Tullinge
Ingemar Bernersson	Tullinge
Harry Bergström	Grödinge
Christina Lundwall	Tumba
Rolf Garnej	Tullinge
Lennart Strandberg	Tumba
Margareta Nordin	Tumba

Inbetalning av medlemsavgift...

Till detta AnletsBlad bifogas inbetalningskort för innevarande års medlemsavgift.

Vi är tacksamma om beloppet betalas in så snart som möjligt och glöm inte att fylla i namn och adress. Till de medlemmar som gick in i BSF sent förra året bifogas inget inbetalningskort då deras inbetalda avgift gäller även år 2009. De som får AnletsBladet digitalt får inte något inbetalningskort utan vi ber er att göra inbetalningen kr 175:- (familjemedlem kr 50:-) till vårt Plusgirokonto 419 06 23-1. Kanske lätt att glömma bort att betala när man inte får något inbetalningskort men vi hoppas att det skall fungera. Gör gärna en notering om att avgiften skall betalas. Vill ni att vi skall skicka ett inbetalningskort tag då kontakt med någon i styrelsen.

När ni betalt medlemsavgiften kommer medlemskortet att skickas till er med nästa AnletsBlad eller så lämnar vi det då ni besöker någon av våra medlemsträffar. □

Ny CD-skiva

Begravda i Sverige

Nya CD-skivan med mer än 5.300.000 namn. Några gravar ända från 1500-talet.

Kan beställas i Rötterbokhandeln på www.genealogi.se eller tfn 08-4407550. Pris för icke medlemmar 595 kr och för medlemmar i BSF 495 kr. Frakt och expedition tillkommer.

Besök på Tumba Bruksmuseum

Den 12 november hade vi möjlighet att besöka Tumba bruks fina museum. Besöket hade anordnats i samarbete med Botkyrka Hembygds-gille och vi var ett 30-tal personer som hade hörsammat inbjudan.

Gunnar Ståhl hälsade oss välkomna och berättade trolldande om både delar av brukets historia och samtidigt sin egen historia på bruket. Det var mycket fascinerande att lyssna om hans väg till att bli pappersmästare och dessutom att höra hur han fortfarande hade ett brinnande intresse för pappersframställning. Under berättelsens gång visade han samtidigt mycket handgripligt lumpens väg till fint papper. Han till och med lyckades få två personer att klippa håret så att han kunde använda det till att framställa ett mycket personligt pappersark, ett till varje förening. Detta papper har senare överlämnats till oss och styrelsen håller som bäst på med att fundera över hur vi på bästa sätt ska kunna framställa något lämpligt så att så många som möjligt ska kunna se det. Han berättade också att han alltid är särskilt välkommen hem när det är bullbak på gång. Han får knåda degen eftersom han alltid är så ren om händerna!

Efter denna genomgång vandrade vi till det hus som tidigare inrymde mu-

Gunnar Ståhl visade hur handpapperstillverkning går till. Foto: Arne Mattsson

seet. Där finns nu en bildutställning om bruket och på övervåningen visas hur det kunde se ut i en bostad på bruket. Det är en interiör som visar hur lärarinnan på bruket levde och arbetade. På övervåningen finns det också en utställning med miljöer ur brukets historia. Efter allt detta gamla gick vi in på museets butik samt även upp på övervåningen där man visar det som numera framställs på bruket, nämligen sedlar och andra värdepapper.

Visst är det ganska märkligt att man efter ett sådant här trevligt museibesök får en helt annan syn på något så trivialt som vanligt papper. □

Text: Carin Johansson och Inger Feldhofer

Vad heter din mormors mor?

Finns hon bara i ett fotoalbum eller i en låda i garderoben? Vill du veta mer om henne eller någon annan syns vi på:

Tumba Bibliotek, lördagen den 21 mars mellan kl. 11-15.

Huddinge Bibliotek, lördagen den 21 mars mellan kl. 12-15

Släktforskningens dag är ett initiativ från Sveriges Släktforskarförbund. Den 21 mars genomförs över hela landet lokala släkt- och hembygdsarrangemang.

KALENDARIUM

Möteslokal: Broängsgården, Falkvägen 42, Tumba Buss 715 avgår 18.17 och 18.47 från Tumba C och stannar utanför lokalen.

18/2 kl. 19.00. Medlemsträff med Ebbe Schön

"Trosföreläsningar i våra förfäders muntliga värld"

Den kände folklivsforskaren och författaren **Ebbe Schön** har medverkat i många radio- och TV-program och bl a i nästan två decennier varit chef för folkminnessamlingarna vid Nordiska museet.

Människan har sedan urminnes tider betraktat naturen som befolkad med varelser som är lite grann som vi men också mycket annorlunda. Sägner om dessa väsen har berättats ända in i vår egen tid och i folkminnessamlingarna finns det ett rikt utbud av dem.

Ebbe Schön har samlat på sig massor av sägner, trosföreläsningar, berättelser om mystiska varelser, troll etc. Om allt detta kommer denne fascinerande föredragshållare att berätta under en oförglömlig kväll. Kaffe serveras från kl. 18.30.

Entré 20:-. Icke medlemmar 40:-.

18/3 kl. 19.00 Kallelse till Årsmöte

Årsmötesförhandlingar. Dagordning till årsmötet finns som bilaga till detta AnletsBlad. Motioner till årsmötet skall lämnas senast den 25 februari.

Efter årsmötet kommer **Sven-Gunnar Broström** att berätta om vägnamnen i Botkyrka. Fri entré.

15/4 kl. 19.00 "Läsa, lära och veta hut"

Professor **Sven Hartman** vid Stockholms Universitet ger en återblick på hur den svenska folkbildningen har utvecklats. 1842 gjordes ett systemskifte i skyldigheten att undervisa barnen i läskunskap men först 1860 infördes allmän skolplikt. Vid tiden för första världskriget infördes den sexåriga skolplikten. Om detta och mer därtill kommer **Sven Hartman** att berätta.

Kaffe serveras från kl. 18.30.

Entré 20:-. Icke medlemmar 40:-.

Kalendarium...forts. på sid. 4

Slagsmål i Blekinge

□□□ Vi i redaktionen för AnletsBladet efterlyser från våra medlemmar artiklar med händelser lite utöver det vardagliga. Det kan t.ex vara lyckliga tilldragelser eller tragiska historier från den egna släktforskningen. Jag vill bidra med nedanstående berättelse, som gäller min farfars far Mattis Larsson, och visa hur illa det gå om man hamnar i slagsmål. Mattis var född 1833 och således 36 år vid det aktuella tillfället.

1869 den 18 Juni. Åklagaren uppgav: att Bengt Pettersson den 21 Maj varit vid Härads Rätten i Lyckeby såsom tilltalad för hemgång hos Hustrun Elin Carlsdotter i Sälleryd, att han under hemfärden därifrån, i sällskap med sin styvson Anders Pettersson i Sälleryd, Bonden Petter Danielsson i Gåråmåla och Drängen Anders Håkansson i Brändemåla, vilka varit i Karlskrona, samt att på vägen emellan Lyckeåborg och Krokebro slagsmål uppstått emellan Anders Pettersson och Mattis Larsson som också kommit åkande från Karlskrona, i vilket Bengt Pettersson blandat sig i slagsmålet och därvid efter att först själv ha slagit Mattis Larsson, av denne erhållit ett så våldsamt slag i huvudet, att han på aftonen nästföljande dag avlidit.

1869 den 9 Juli. Efter enskild överläggning avkunnade Häradsrätten härefter följande:

Härads Rätten har tagit i övervägande vad under rannsakingen föreskrivet och där inhämtat att tilltalade Mattis Larsson, då han på aftonen den 21 Maj helt fredligt färdades från Karlskrona mot sitt hem, blivit på vägen mellan Lyckeåborg och Krokebro av Anders Pettersson tilldelad ett slag med pisksnärten, vilket haft till följd att då de sedan längre fram på vägen åter sammanträffade. Slagsmål uppkommit dem emellan därvid Anders Pettersson med en gårdsgårdsstör tilldelat Mattis Larsson minst två slag i huvudet, att Bengt Pettersson, vilken förut under färden åkt tillsammans med Anders Håkansson som hoppat av vagnen och ej varit med då slagsmålet emellan Anders Pettersson och Mattis Larsson började, därefter tillkommit och enligt vad ett vittne på ed intygat rusat på Mattis Larsson och med en stör eller käpp slagit honom samt att Mattis Larsson därvid med en så kallad målstake eller vagnstake, vilken han förut under handgemänget med Anders Pettersson begagnat sig, givit Bengt Pettersson ett slag i huvudet, så att han fallit till mar-

ken och sedan natten emellan den 22 och 23 i samma månad ljugit döden.

Och prövas alltså i följd av vad sålunda förekommit rättvist döma Mattis Larsson att för dråp begånget under synnerligen mildrande omständigheter, hållas till Straffarbete i två år samt Anders Pettersson att för uppsåtlig misshandel å allmän väg, varav likväl så vitt visat är endast ringa eller ingen skada följt, undergå tre månaders fängelse.

Mattis Larsson, som genast bör i häkte träda, med det belopp som är eller kan varda i vederbörlig ordning bestämt ersätta kostnaden för obduktionen å Bengt Petterssons döda kropp, varjämte Härads Rätten förpliktar Mattis Larsson och Anders Pettersson att gemensamt eller vilkendera gälda förmår för inställelse gottgöra de i målet hörda vittnena nämligen, Petter Danielsson i Gåsamåla, som haft 2 ¾ mil, Anders Håkansson i Brändemåla, som haft 3 ¼ mil samt f. Båtsmannen Petter Olsson Dunder i Flymen, vilken haft tre mil till rannsakningsstället med skjuts taga för en häst från vittnenas bostad till rannsakningsstället och åter samt 50 öre i traktamente för varje i vittnesärendet tillsatt dag.

Skola de vid bristande tillgång såväl denna ersättning som den för liköppningen utgå, och äga vittnena att för ersättningens utfående förskottvis vända sig till vederbörande Kronofogde.

Efter meddelad levnadshänvisning förklarade sig såväl Åklagaren som Mattis Larsson och Anders Pettersson med utslaget nöjda. □

Mattis Larsson flyttar 1891 till Tjurkö. Här försörjde han sig som stenarbetare. Ett nog så slitsamt arbete, han var i alla fall 58 år gammal då han flyttade till Tjurkö.

När Mattis Larssons hustru avled 1921 flyttade han troligen till ålderdomshemmet i Lösen där han enligt Död och Begravningsboken avled 25/11 1923, 90 år gammal.

Arne Mattsson

Kalendarium...forts. från sid. 3

13/5 Studiebesök

Tid och plats är ej bestämda än. Återkommer med info i nästa AnletsBlad.

Barnhusbarn

En ny CD är på gång från SSGF. Den innehåller cirka 85.000 dataposter med 70.000 barnhusbarn i Stockholm inskrivna åren 1713-1900. Olika perioder innehåller olika många uppgifter om barnen. Vissa perioder anger födelse-tid och moderns namn, andra hänvisar enbart till inskrivningsnummer och sidor i de handlingar där uppgifterna finns.

SSGF tar tacksamt emot förhandsbeställningar via plusgirokonto 358269-9. Pris inklusive porto är 325:- för medlemmar i SSGF och 445:- för övriga.

Inköp från Sveriges Släktforskarförbund

Som medlem i Botvidsbygdens Släktforskarförening (BSF) har du rabatt vid inköp av t.ex litteratur och CD-skivor från Sveriges Släktforskarförbund. Beställningen kan göras på nätet genom att gå in på Nättidningen Rötter via www.genealogi.se och sedan klicka på "Bokhandel". Där kan sedan beställningen göras. Alternativt kan beställning ske per telefon genom att ringa 08-440 75 50. För att få rabatten måste du uppge att du är medlem i BSF.

Lag om kyrkbygge

Utdrag ur Bygninga Balk
från 1734 års lag

XXVI Cap.

Huru almäne hus skola byggas

1.§

Alle som i soknen bo, skola Kyrkio bygga och uppehålla, och hvad ther til hörer: såsom klockostapel, kyrkiemur, soknestufvu, och fattigstufvu. Bygningsverke, körslor, och annan kostnad, utgiöres härtil efter hemmantalet, och dagsverken efter matlagen. Innan något i thy mål företages, skola soknemännen kallas tilhopa, at therom samrådas, och sig förena.